08/10/2020

Η Ναυμαχία του Ναβαρίνου – 8 Οκτωβρίου 1827

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Μετά την πτώση της Ακρόπολης (24 Μαΐου 1827) η Επανάσταση του ’21 έπνεε τα λοίσθια. Στην Ηπειρωτική Ελλάδα είχε κατασταλεί και μόνο στο ανατολικό τμήμα της Πελοποννήσου παρέμενε ζωντανή. Κι εκεί, όμως, απειλείτο από τον Ιμπραήμ, που σκόπευε να εκστρατεύσει κατά του Ναυπλίου και της Ύδρας.

Σε αυτή τη δύσκολη στιγμή για την Ελλάδα, η ευρωπαϊκή διπλωματία άλλαξε στάση και άρχισε να διάκειται ευμενώς προς την Επανάσταση. Συνέβαλε σε αυτό και ο νέος Υπουργός Εξωτερικών της Αγγλίας Γεώργιος Κάνινγκ, που έδωσε μια πιο φιλελεύθερη τροπή στην εξωτερική πολιτική της Γηραιάς Αλβιόνας. Έτσι, στις 24 Ιουνίου 1827 υπογράφτηκε στο Λονδίνο συνθήκη μεταξύ Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας, που καθόριζε τα της ανεξαρτησίας της Ελλάδας.

Σύμφωνα με τη συνθήκη, ιδρυόταν ελληνικό κράτος υπό την επικυριαρχία του Σουλτάνου, με σύνορα τον Αμβρακικό και τον Παγασητικό Κόλπο. Στη Συνθήκη Ειρηνεύσεως της Ελλάδος υπήρχε κι ένα μυστικό άρθρο, που προέβλεπε την επέμβαση των τριών δυνάμεων, εάν οι δύο εμπόλεμοι δεν δέχονταν τους όρους της σύμβασης.

Προς τούτο, ο αγγλικός στόλος υπό τον αντιναύαρχο Κόδριγκτον, ο γαλλικός υπό τον υποναύαρχο Δεριγνύ και ο ρωσικός υπό τον υποναύαρχο Χέυδεν, κατέπλευσαν στην Πελοπόννησο για να επιβάλουν την κατάπαυση των εχθροπραξιών. Η ελληνική πλευρά δέχτηκε με προθυμία την πρόταση των τριών Συμμάχων, ενώ ο Σουλτάνος δυσανασχέτησε και απέκρουσε οποιαδήποτε επέμβαση στην επικράτειά του.

Ο τουρκοαιγυπτιακός στόλος, υπό τους Ταχίρ Πασά, Μουχαρέμ Μπέη και Μουσταφά Μπέη, πρόλαβε να προσορμισθεί στη λιμνοθάλασσα του Ναβαρίνου (σημερινή Πύλος), προτού προλάβει ο Δεριγνύ να τον εμποδίσει. Στόχος, τώρα, των τριών ναυάρχων ήταν να παρεμποδίσουν τη μεταφορά αιγυπτιακών στρατευμάτων σε άλλες περιοχές της Πελοποννήσου. Στις 7 Σεπτεμβρίου 1827 ο Κόδριγκτον, που είχε το γενικό πρόσταγμα, διαμήνυσε στον Ιμπραήμ ότι ο στόλος του βρισκόταν εκεί για να επιβάλει ανακωχή και τον προειδοποίησε ότι τυχόν άρνησή του θα τον υποχρέωνε να την επιβάλει δια της βίας.

Ο Ιμπραήμ, που συνέχιζε με αμείωτη ένταση τις στρατιωτικές επιχειρήσεις του στην Πελοπόννησο, πήρε μάλλον αψήφιστα την απειλή του Κόδριγκτον και τις επόμενες μέρες δύο μοίρες του τουρκοαιγυπτιακού στόλου εξήλθαν από το Ναβαρίνο με κατεύθυνση την Ύδρα και την Πάτρα. Εμποδίστηκαν, όμως, από τον συμμαχικό στόλο και αναγκάσθηκαν να προσορμιστούν και πάλι στο Ναβαρίνο.

Οι παρασπονδίες του Ιμπραήμ ανάγκασαν τους τρεις ναυάρχους να αλλάξουν γραμμή πλεύσης. Αποφάσισαν τα πλοία τους να εισπλεύσουν στον κόλπο του Ναβαρίνου για να επιτηρούν αποτελεσματικότερα τις κινήσεις του τουρκοαιγυπτιακού στόλου, που τον αποτελούσαν συνολικά 89 σκάφη και 41 μεταγωγικά, από τα οποία τα 8 αυστριακά. Η συμμαχική δύναμη ήταν αριθμητικά πολύ μικρότερη. Αποτελείτο από 12 βρετανικά πλοία με επικεφαλής τη ναυαρχίδα Ασία, 7 γαλλικά με ναυαρχίδα τη φρεγάτα Σειρήνα και 8 ρωσικά με ναυαρχίδα το πλοίο Αζόφ.
Το μεσημέρι της 8ης Οκτωβρίου τα πλοία του συμμαχικού στόλου άρχισαν να εισπλέουν στον κόλπο του Ναβαρίνου, με επικεφαλής την αγγλική ναυαρχίδα Ασία. Ο Κόδριγκτον ήλπιζε ότι έστω και την τελευταία στιγμή ο Ιμπραήμ θα έσπευδε να συμφωνήσει με την προτεινόμενη ανακωχή. Αντί

απάντησης, οι Αιγύπτιοι πέρασαν στη δράση και άρχισαν τους πυροβολισμούς κατά της αγγλικής λέμβου, την οποία είχε στείλει με λευκή σημαία ο Κόδριγκτον προς συνεννόηση, με αποτέλεσμα να φονευθεί ο έλληνας πηδαλιούχος της Πέτρος Μικέλης. Ταυτόχρονα, εκανονιοβολούντο η αγγλική και η γαλλική ναυαρχίδα.

Ο Κόδριγκτον, μη έχοντας άλλη λύση, έδωσε το παράγγελμα της επίθεσης. Παρά την αριθμητική υπεροχή του τουρκοαιγυπτιακού στόλου και τη βοήθεια των πυροβολείων της Σφακτηρίας (το νησάκι που σχεδόν φράζει τον κόλπο του Ναβαρίνου), η ναυμαχία αμέσως έκλινε υπέρ του συμμαχικού στόλου, που είχε μεγαλύτερη δύναμη πυρός. Γύρω στις 6 το απόγευμα, η λιμνοθάλασσα είχε γεμίσει από τα κατεστραμμένα πλοία του τουρκοαιγυπτιακού στόλου. 12 φρεγάτες, 22 κορβέτες και 25 μικρότερα πλοία είχαν βυθισθεί, ενώ 6.000 άνδρες σκοτώθηκαν ή πνίγηκαν. Οι Σύμμαχοι έχασαν 172 άνδρες, ενώ οι τραυματίες ανήλθαν σε περίπου 500. Δύο πλοία καταστράφηκαν ολοσχερώς και αρκετά υπέστησαν εκτεταμένες ζημίες.

Η είδηση για τη ναυμαχία έτυχε διαφορετικής υποδοχής στις πρωτεύουσες των δυνάμεων που συμμετείχαν στην επιχείρηση. Στο Λονδίνο ο πρωθυπουργός δούκας του Ουέλινγκτον χαρακτήρισε τη ναυμαχία «ατυχές και απαίσιο γεγονός», ενώ μία μερίδα πολιτικών υποστήριξε ότι ο Κόδριγκτον έπρεπε να παραπεμφθεί στο ναυτοδικείο για ανυπακοή, επειδή δεν είχε εντολή να δράσει. Αντίθετα, στο Παρίσι και τη Μόσχα η είδηση προκάλεσε μεγάλο ενθουσιασμό. Ο εμπνευστής της Ιεράς Συμμαχίας και μέγας εχθρός της Ελληνικής Επανάστασης πρίγκηπας Μέτερνιχ χαρακτήρισε την καταστροφή του τουρκοαιγυπτιακού στόλου ως «αρχή της βασιλείας του χάους».

Η Ναυμαχία του Ναβαρίνου σήμανε την ελευθερία της Ελλάδας, παρά τη συνεχιζόμενη σφοδρή άρνηση του Σουλτάνου. Οι τρεις δυνάμεις επέβαλαν τελικά τη θέλησή τους και μέχρι τις 12 Σεπτεμβρίου 1829 που δόθηκε η τελευταία μάχη του Αγώνα στην Πέτρα της Βοιωτίας, το ελληνικό κράτος είχε σχηματισθεί με βόρεια σύνορα τη γραμμή Αμβρακικού – Παγασητικού.

Πηγή: SanSimera.gr